

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" Magistrați } 350 Lei pe an
" Avocați }

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ
Inregistrat la No. 2/1938 la Tribunalul Cluj

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul
Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

fost Președinte la Curtea de Apel Cluj, Avocat Cluj

Directorul și proprietarul revistei

AL. ULVINIANU

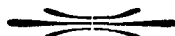
Consilier la Inalta Curte de Casație

I. PREDOVICIU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL. I. MĂNESCU

Asistent Universitar

Avocat

S U M A R :

Inscrierea dreptului de proprietate al posesorului faptic în
Cartea Funduară de I. Șerban.
Jurisprudențe Civile.
Jurisprudențe Comerciale.

Jurisprudențe Procedurale.
Jurisprudențe Penale.
Jurisprudențe la alte legi.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Emil Pușcariu: Elementele asigurărilor contra răspunderii civile și în special al asigurării de automobile. Prețul 70 lei.

* * *

Octavian Ionescu, Doctor i Laureat al Facultății de Drept din Paris. *Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român.* Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Țerek.

De acelaș autor:

Codul civil și contractul de muncă.

L'influence de la législation allemande sur le projet du code civil roumain.

* * *

Dr. Tiberiu Rusu, avocat Cluj. *Infracțiuni contra Administrației publice Cluj.* Institutul de arte grafice „Ardealul” Str. Memorandului 22.

* * *

Bogdan Ionescu. Profesor de Drept Civil la facultatea de drept din Cluj. *Drept interprovincial în legătură cu regim matrimonial fără contract.* Cluj, Institutul de arte grafice „Ardealul” Str. Memorandului 22.

De acelaș autor:

Considerațiuni critice asupra materii moștenirilor în proiectul de cod civil.

* * *

C. Petrescu-Ercea: Profesor la Universitatea Cluj.

Titlul preliminar al Codului Comercial Carol II.

Cluj, 1938.

Teodor I. Diaconescu. Doctor în drept. Procuror Trib. Sibiu; Proprietatea aparentă. *Notă la o deciziune a Curtei de Apel din Cluj.*

BULETINUL LEGILOR

apare de două ori pe lună
Nr. înregistrării 3—1938 al Tribunalului Cluj

Director și proprietar :

I. MĂNESCU

fost președinte la Curtea de Apel Cluj, pensionat
Advocat

Prețul abonamentului: Lei 500 anual pentru
juriști; Lei 700 anual (pentru autorități).

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
Cluj, Strada Gh. Mârzescu No. 20.

ORDONANȚE MINISTERIALE

(Ordine circulare, decizii și instrucții cu
caracter juridic)

Apare lunar sub Direcția :

I. MĂNESCU

fost președinte la Curtea de Apel Cluj,
pensionat. Advocat

Nr. înregistrării 4—1938 al Trib. Cluj.

Abonamentul 180 Lei pe an. Un număr 40 Lei.
Administrația : Cluj, Str. Mârzescu Nr. 20.

Ioan Șerban, avocat, Năsăud

Colecțiune de acte de notariat,
cereri și modele,

Ediția 1935

Prețul redus: Lei 200.—
Se poate comanda la autor.

INSCRIEREA DREPTULUI DE PROPRIETATE AL POSESORULUI FAPTIC IN CARTEA FUNDUARA.

(Urmare.)

Ord. Min. de Justiție Maghiar No. 24.366 din 8/VII. 1893 pentru executarea legii XXIX:1892 despre înscrierea dreptului de proprietate a posesorului factic în Pcf. și despre rectificarea înscrierilor din Pcf.

Capitolul I. reguli generale.

A) condițiunile pentru pornirea procedurii 1 în genere.

§. 1. Procedura conformă XXIX:1892 va avea loc relativ la protocoalele de carte funduară (Pcf) publicate în înțelesul părții I. a ordonanțelor de Cf. In comunele, în cari s'a terminat depozitele de Cf. și aceasta s'a publicat în sensul §. 58:XXIX:1886, resp. §. 27:XXXVIII:1889, nu va avea loc procedura conform legii peste tot; și anume nici atunci, dacă ar deveni necesară transformarea generală sau parțială a depozitelor de Cf. în urma comasării, proporționării (Arányosítás), regularea posesiei urbariale, segregării pășunelor și pădurilor sau al împărțirii competențelor urbariale date în comun.

Ad. §. 2 al legii al. 2. a.

§. 9.

Autoritatea de Cf. va putea porni procedura relativ la înscrierea dreptului de proprietate al posesorului factic cu privire la un singuratic imobil de Cf., — la cererea posesorului factic, în care se va indica No. top. al respectivului imobil și proprietarului tabular.

Posesorul factic va putea cere pornirea procedurii relativ la mai multe imobile situate în aceeași comună, chiar și dacă acelea stau în Cf. pe numele diferiților proprietari.

Dacă asupra unui imobil neîmpărțit în Cf. sunt mai mulți posesori factici, în comun sau cu părți împărțite: la cererea oricărui posesor factic se va extinde procedura asupra întregului imobil și asupra înscrierii dreptului de proprietate a tuturor posesorilor factici.

§. 10.

Diferiții posesori factici ai mai multor diferite imobile cuprinse în Pcf. a unei comune, pot cere laolaltă și în aceeași cerere pornirea procedurii conform §. 2 al. 2. a.

În astfel de cazuri se va îndeplini condițiunea § 9 al. 1, referitor la fiecare parcelă de avere și resp. referitor la fiecare posesor.

Dacă nu se va da loc cererei referitor la vre-o parcelă de avere, aceasta nu împiedecă pornirea procedurii relativ la celelalte parcele.

Ad. §. 2. al. 2. b.

§. 11.

Dacă se arată în cursul procedurii succesoriale că se ține de succesiune vre-un imobil, a cărui proprietate nu este intabulată pe numele lășătorului moștenirii, notarul public, conducător al desbaterii succesoriale, este dator din

oficiu a acvira datele și dovezile necesare pentru intabularea dreptului de proprietate în baza posesiei factice și deasemenea din oficiu este dator a îndeplini agendele aparținătoare cercului său de activitate pentru înscrierea dreptului de proprietate.

Dacă lășătorul moștenirii a fost coposesorul vreunui imobil neîmpărțit în Cf., împreună cu una sau mai multe persoane, se va extinde procedura asupra întregului imobil și pentru înscrierea dreptului de proprietate a tuturor posesorilor factici.

§. 14.

În cazurile §. 2. al. 2. a. b. se va porni din oficiu procedura pentru a se stabili cuoe hotărâte în locul părților nehotărâte, dacă în Pcf., în care trebuie înscris coposesorul factic ca proprietar, părțile coproprietarilor sunt luate ca nehotărâte.

În cazurile §. 2. al. 2. a-b procedura se va porni numai la o cerere înaintată de către vre-unul din cei îndreptățiți în fața delegatului sau a notarului public.

§. 15.

Pornirea procedurii conform §. 2. al. 2. a. se poate cere într-o cerere de către mai mulți interesați, referitor la mai multe imobile separate cuprinse în Cf. a aceleași comune.

§ 17.

Notarul public care desbate succesiunea, cu privire la imobilele situate înafară de cercul său de activitate va face raport la autoritatea de Cf. competentă, pentru pornirea procedurii (§. 6: XXIX:1892).

§. 44.

Cu privire la aplicarea §. 16:XXIX:1886 este de observat că posesia factică și pașnică (cu abatere dela cazul §. 15:XXIX:1886) trebuie să fie dovedită atât cu certificatul autorităților locale, cât și cu declarația bărbatilor de încredere și că posesia pașnică de 3 ani se va socoti înapoi dela data dresării procesului verbal separat.

§. 58.

Conform §. 75 reg. Cf. în cazul prenotațiunii dreptului de proprietate, se admit intabulațiuni și prenotațiuni mai departe atât contra proprietarului intabulat, cât și a celui prenotat și efectul juridic al acestora depinde de justificarea sau nejustificarea dreptului de proprietate.

Am măsurat acestora în cazul când conform §. 15—18:XXIX:1886 cu titlul de posesor factic se va înscrie ca proprietar o atare persoană, în favorul căreia dreptul de proprietate este prenotat în Cf., sau care este succesorul extratabular în posesiune a proprietarului prenotat sau care în contra proprietarului prenotat a câștigat o atare intabulare de proprietate, cărei efect depinde de justificarea prenotațiunii:

(Cu ocazia înscrierii dreptului de proprietate a posesorului factic se transcriu ca necondiționate sarcinile cari sunt înscrise în Cf. cu efectul

pendent de justificarea prenotării dreptului de proprietate.

§. 59.

Dacă în conformitate cu §. 75 reg. Cf. în contra proprietarului sunt înscrise în PCf. drept de proprietate, drept de ipotecă sau alte poziții de sarcini a căror efect juridic depinde de nejustificarea prenotării și cari ar trebui radiate în cazul justificării prenotațiunii și

dacă de altcum există condițiunile §. 15—18: XXIX:1886 și §. 5—6:XXXVIII:1889.

Proprietarul prenotat sau succesorul său în drept (ori în baza întăbulării ori extratabular) va fi înscris totuși ca proprietar în calitate de posesor factic numai așa

a) dacă însuși proprietarul intăbulat, sau eredele său justificat se învoiește la justificarea prenotării cu document potrivit pentru întăbulare, sau prin o declarație dată în fața delegatului, — sau dacă prenotarea dreptului de proprietate s'a declarat justificată cu sentință definitivă și posesorul factic prezintă această sentință resp. transacțiune judecătorească cu efect juridic echivalent; sau b) dacă în contra proprietarului prenotat nu este înscrisă nici-o poziție de sarcini pendentă de justificarea prenotării și posesorul factic la procesul verbal dresat prin delegat consimte, ca acele poziții de sarcini, cari sunt înscrise în contra proprietarului întăbulat cu efectul juridic pendent de nejustificarea prenotării să se înscrie ca având efect juridic necondiționat.

În cazul al. a) pozițiile de sarcini sau de drept de proprietate înscrise cu efect juridic de nejustificarea prenotațiunii, se vor radia.

În cazul al. b) acele poziții de sarcini cu privire la a căror înscriere ca având efect juridic necondiționat, posesorul factic își dă consimțământul, va trebui să fie indicate amănunțit singuratic.

§. 60.

Dacă în contra proprietarului întăbulat în PCf. este înscris drept de ipotecă sau altă poziție de sarcini cu efect juridic pendent de nejustificarea prenotării și dacă proprietarul prenotat sau succesorul său în drept în calitate de posesor factic, nu îndeplinește condițiunile §. 59. al. a. b) precum și dacă este întăbulat drept de proprietate cu efectul juridic pendent de nejustificarea prenotării și posesorul factic nu justifică prenotarea în conformitate cu §. 59 al. a): deși vor exista condițiunile cuprinse în § 15—18: XIX:1886, resp. §. 5—6: XXXVIII:1889, nu se va putea înscrie posesorul factic ca proprietar necondiționat și pentru acea nici nu se va dresa proces verbal spre scopul înscrierii.

Având în vedere că limitările cuprinse în §. 12:XXXVIII:1889 sunt stabilite relativ la dreptul de ipotecă, sau alte poziții de sarcini, înscrise cu efect juridic pendent de justificarea sau nejustificarea prenotării:

deși dreptul de proprietate este prenotat, va putea fi înscris ca proprietar posesorul factic — întrucât în privința aceasta există și alte condițiuni legale — dacă posesorul factic consimte, ca să se înscrie ca necondiționate toate pozițiile

de sarcini înscrise cu efect juridic pendent de justificarea sau nejustificarea prenotațiunii, dacă în plus se ajunge la o învoire între toți cei interesați, că ce ordine de seriare să aibă între ele pozițiile de sarcini înscrise cu efect juridic pendent de justificarea sau nejustificarea prenotațiunii.

Declarația de învoire a posesorului factic și învoirea celor interesați relativ la ordinea de seriare, se va induce în procesul verbal.

Dispoziția de limitare a XXXVIII:1889 nu exclude, ca să se înscrie dreptul de proprietate condiționat a unei terțe persoane în calitate de posesor factic, — înafară de proprietarul întăbulat și prenotat, — numai în contra proprietarului întăbulat sau numai în contra proprietarului prenotat după cum a acvirat imobilul dela unul dela celălalt.

În cazul acela conform §. 75 reg. Cf., înscrierea contra proprietarului întăbulat va fi cu efect juridic pendent de nejustificarea dreptului de proprietate, iar înscrierea contra proprietarului prenotat va fi cu efect juridic pendent de justificarea prenotării, care efect juridic condiționat se va arăta în deciziunea de ordonare al înscrierii și în înscriere.

§. 78.

Autoritatea de carte funduară rezolvă cu deciziune fiecare proces verbal înregistrat, apreciază independent că cererile luate la proces verbal posedă sau ba bază legală pentru îndeplinirea cererii și poate ordona din oficiu suplinirea eventualelor lipsuri ce se arată în procedura delegatului.

§. 79.

Înainte de rezolvarea procesului verbal dresat pe baza §. 16:XXIX:1886 autoritatea de carte funduară va anexa dovada de inmanuare a deciziunii date de către delegat și dacă această deciziune nu s'a înmanuat proprietarului tabular deloc sau nu în conformitate cu §. 44:XXIX:1886, va respinge cererea și va încunoștiința pe posesorul factic pentru a-și putea valorifica pretențiile pe calea comună a legii.

§. 80.

Cu ocazia rezolvării proceselor verbale dresate în baza §. 16. și 18:XXIX:1886, autoritatea de carte funduară va examina, dacă proprietarul tabular a făcut oral opoziție contra înscrierii dreptului de proprietate a posesorului factic înaintea delegatului său, până la rezolvarea procesului verbal a făcut opoziție în scris; dacă proprietarul tabular a făcut opoziție, se va respinge cererea; dacă a făcut opoziție succesorul în drept al proprietarului tabular, — aceasta nu împiedecă înscrierea dreptului de proprietate al posesorului factic, dar concomitent cu înscrierea dreptului de proprietate se notează opoziție pe foaia de reclamații.

§. 81.

În toate cazurile când autoritatea de carte funduară ordonă înscrierea dreptului de proprietate în baza disp. §. 15—18:XXIX:1886 și în baza articolelor ce întregesc aceste dispozițiuni,

— atât în deciziune, cât și ocazia efectuării acesteia, se va indica hotărît că înscrierea dreptului de proprietate s'a întîmplat în baza posesiunii faptice, deci se va omite intabulațiunea sau prenotațiunea dreptului de proprietate.

§. 82.

Deciziunea de ordonarea înscrierii dreptului de proprietate în baza §. 18. XXIX:1886, se va înmanua nu numai posesorului faptic, ci și soției (soțului) proprietarului tabular decedat sau cu domiciliul necunoscut, precum și rudele lor mai apropiate cu vocațiune la moștenire legală, — întrucît aceștia s'au putut descoperi în cursul procedurii la fața locului.

§. 83.

Deciziunea prin care se ordonă înscrierea dreptului de proprietate asupra unei cuote hotărîte, în loc de părțile nehotărîte, sau se ordonă înscrierea dreptului de proprietate asupra teritoriilor distincte, se va înmanua persoanelor foste înscrise ca coproprietare și dacă competențele sunt îngreunate cu drept de ipotecă sau alte drepturi reale, se va înmanua și celor îndreptățiți, la mâna proprie și vor fi făcuți atenți toți aceștia la dreptul lor de reclamație ce li se cuvine conform §. 84.

Pentru aceia cărora deciziunea nu s'a putut înmanua la mâna proprie, autoritatea de carte funduară, după sosirea dovezilor de înmanuare, va numi un curator și va ordona să se înmanueze aceluia deciziunea.

§. 84.

În contra deciziunii date conform §. 83, pot reclama în termenul publicației de 6 luni, fixat conform §. 89, — coproprietarii tabulari foști înscrși cu părți nehotărîte, precum și aceia, cari au câștigat drepturi reale asupra singuraticelor părți nehotărîte.

În cazul acestor fel de reclamații, autoritatea de Cf., — cu citarea tuturor interesaților va ordona desbatere la proces verbal pentru stabilirea proporției dreptului de proprietate eventual a teritoriilor separate convenite foștilor coproprietari, — și după procedura de probațiune eventual devenită necesară va hotărî prin sentință.

O proporție de drept de proprietate, ce diferă de proporțiile înscrise conform al. 2. §. 16: XXXVIII:1889, se va putea stabili numai atunci, dacă se dovedește o proporție contrară cu aceia.

Cu privire la apelul contra sentinței se vor aplica dispozițiile, pr. civ.

§. 87—88 în extras.

Reglementează încunoștiințarea ce trebuie să se facă de către autoritatea de Cf. la administrația financiară pentru stabilirea impozitului proporțional după singuraticele acte de transmisiune luate de bază înscrierilor dreptului de proprietate în baza posesiunii faptice.

§. 89.

Cuprinde în sine textul publicației ce trebuie să se dea, când toate deciziunile aduse în

cursul procedurii de rectificare a Cf. s'au efectuat și expedit.

§. 93.

După emanarea publicațiilor conform §. 89, se pot folosi 3 feluri de căi de atac: acțiune de radiere, opoziție, și reclamațiune.

§. 114.

În urma cererii înaintate conform §. 9. și 10. sau a raportului conform §. 17, dacă corespund cerințelor §§-lor invocate, autoritatea de Cf. va exmite un delegat căruia îi va preda cererea, respective raportul, cu anexele, și în deciziunea de delegare, totodată va designa imobilul resp. imobilele asupra cărora se va extinde procedura, apoi scopul procedurii, eventual felul de rectificare cerut (înscrierea dreptului de proprietate a posesorului faptic, stabilirea de proporții hotărîte relativ la bunurile înscrise în comun cu părți nehotărîte, etc.)

§. 115.

Delegatul va îndeplini procedura la fața locului cu excepția cazurilor §. 123.

§. 117.

Delegatul va fixa ziua desbaterii la fața locului, va aviza pe petent, precum și pe primăria comunală, pe cea din urmă făcând-o atentă că în procedură se va folosi de colaborarea ei.

§. 121.

Se va putea omite procedura la fața locului în cazurile următoare:

1) Dacă cererea înscrierii dreptului de proprietate se bazează pe al. a) §. 15:XXIX:1886, și pe al. I) §. 5:XXXVIII:1889, și la cererea pentru ordonarea procedurii s'a alăturat un astfel de certificat al primăriei comunale în care, pe lângă dovedirea posesiei faptice pe timp de cel puțin 2 ani, spre scopul stabilirii neîndoielnice a identității imobilului, vor fi numiți și proprietarii vecini ai parcelelor respective și se va cuprinde în certificatul ce se va semna de ei declarația relativ la posesia faptică.

Dacă vre-unul din vecini deține imobilul în calitate de posesor faptic, — în certificat se va numi și proprietarul tabular al imobilului.

2) Dacă cererea pentru înscrierea dreptului de proprietate se bazează pe al. b) §. 15:XXIX:1886 și posesia faptică împreună cu datele referitoare la identitatea imobilelor se dovedesc în conformitate cu condițiunile dela pt. 1) și dacă petentul se declară aplicat a se îngriji de prezentarea în ziua ce se va fixa în fața autorității de Cf. a proprietarului tabular și dacă va fi necesar a martorilor de identitate.

3) Dacă cererea pentru înscrierea dreptului de proprietate se bazează pe §. 16. XXIX:1886 și posesia faptică de cel puțin 3 ani împreună cu datele referitoare la stabilirea identității imobilului se dovedesc în conformitate cu condițiunile dela pt. 1).

4) Dacă prin cerere se intenționează numai stabilirea de proporții hotărîte referitor la un bun înscris în comun cu părți nehotărîte și dacă

se dovedește cu textul Pcf. sau cu un certificat alăturat la cerere și semnat și de către preotul confesiunii respective, că coproprietarii sunt sau nu sunt în relații de soți (soție) și de decendenții a vre-unui individ decedat?

§. 122.

În cazurile în pt. 1 și 3 a §. 121, întrucât există necondiționat condițiunile de omitere a procedurii la fața locului: aceasta o constată autoritatea de carte funduară în procesul verbal ce se va dresa din oficiu.

Relativ la înregistrarea, notarea marginală și la rezolvarea acestui proces verbal, care suplinește locul unui proces verbal separat, se vor aplica regulele stabilite referitor la procesul verbal ce se drează la fața locului, cu deosebirea că în cazul pt. 3) §. 121, deciziunea corespunzătoare §. 44:XXIX:1886, în modul corespunzător § 120 a prezentat ordonanța, însăși autoritatea de carte funduară o va da.

§. 123.

În cazurile pt. 2) și 4) §. 121, întrucât există cazurile de a se omite procedura la fața locului, autoritatea de carte funduară exmite pe delegat cu îndrumarea, că procedura are să se țină la sediul instanței de Cf.

Regulele procedurii în acest caz se vor aplica cu diferența:

1) În cazul pt. 2) §. 121, delegatul va cita la sediul autorității de Cf. pe ziua fixată numai pe petent cu aceia ca să se prezinte cu proprietarul tabular și cu martorii eventuali necesari pentru identitate.

2) În cazul pt. 4) §. 121, petentul și toți coproprietarii se vor chema la sediul autorității de Cf. pe ziua fixată cu observarea că întrucât nu se vor prezenta, sau se vor prezenta, dar între ei nu s'a înființat de comun acord o altă învoială pentru stabilirea proporției părților: dreptul de proprietate a imobilului se va înscrie în favorul lor în proporțiile stabilite în §. 16:XXXVIII:1889.

Ioan Șerban, avocat, Năsăud.

Jurisprudente civile

CURTEA DE CASAȚIE SECȚIA I.

Dec. Nr. 75—1939.

Președ. Gh. Duca cons.

Sucesiuni. Procedura de deschiderea succesiunii. Cari creditori pot interveni în procedura pentru aranjarea succesiunii.

Potrivit parag. 3 pct. III din legea XVI din 1894 privitoare la procedura în materie de moștenire, numai creditorii în favoarea cărora este intabulat vreun drept ipotecar asupra vreunui imobil sau vreunei creanțe ipotecare din moștenire și creditorii în favoarea cărora s'a ordonat și notat în mod definitiv sechestrul asupra vreunui imobil, în baza dreptului de proprietate și pe temeiul parag. 237 pct. a) și b) din legea LX din 1881 au dreptul de a cere deschiderea pro-

cedurii de moștenire și de a interveni în aranjarea unei succesiuni, în cererile de eliberarea certificatelor de moștenire, etc.

Prin urmare, alți creditori decât cei arătați în mod limitativ în parag. 3 pct. III din legea XVI din 1894 nu se pot amesteca în chestiunile succesoriale, nu se pot opune la eliberarea certificatelor de moștenire și deci, în speță, firma creditoare nu a defunctului, ci a unuia dintre erezii eventuali, nu avea calitatea să intervină în cererea de eliberare de certificat de moștenire introdusă de soția și fiul defunctului, și să solicite respingerea acelei cereri, cea firmă fiind cu totul streină în cauză, neavând nicio legătură directă cu succesiunea.

Deci, greșit și cu violarea parag. 3 pct. III din legea XVI din 1894, a admis Tribunalul Cernăuți amestecul firmei C. Weindel Fii în cererea de eliberarea certificatului de moștenire formulat de recurenți.

Jurisprud. comerciale

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI SECȚIA VI-a

Jurnal Nr. 3314, din 19 Noembrie 1938.

Președ. Tului Daute preș.

Redactor: Dl. Hariton Udrea consilier.

Cambie. — Procedura de amortizarea cambiei pierdute sau furate. Ce trebuie să dovedească oponentul la această cerere? — Concordat preventiv. — Acte ce depășesc exercițiul normal al comerțului. Care este opozabilitatea lor.

Asupra apelului introdus de M. Weinbaum în contra sentinței Nr. 829 din 1938, pronunțată de Trib. Ilfov S. II-a Comercială.

Având în vedere actele din dosar, suținerile părților și concluziile scrise depuse.

Având în vedere că apelantul M. Weinbaum a susținut, că intimatul Teodor C. Lipatti, în calitate de curator al falimentului Băncii Lazaris, a cerut în fața dlui Președinte al Trib. Ilfov S. II Comercială, anularea biletelor la ordin în valoare de 200.000 emise de numitul apelant, pe baza art. 89 și urm. al legii cambiale, care vorbesc de anularea cambiilor pierdute, sustrase sau distruse și înlocuirea lor; că această cerere a fost admisă prin ordonanța Nr. 15550 din 22 Decembrie 1936; că în contra acestei ordonanțe s'a făcut opoziție de către apelant, iar opoziția a fost respinsă prin sentința comercială Nr. 829 938; că în contra sentinței Tribunalului s'a făcut apel de către oponent și mai înainte de judecarea apelului, apelantul M. Weinbaum a cerut admiterea chemării la interogator a lichidatorului Băncii intimat, proba cu martori și efectuarea unei expertize în registrele Băncii, pentru a dovedi că a plătit cambiile lui Nicu Dimitriu, care era prepusul Băncii Lazaris cu suma de lei 26.000; că această plată s'a făcut prin Martie 1933, când Băncii Lazaris i se ridicase starea de faliment; că achitând aceste cambii, apelantul, el justifică o posesie legitimă asupra lor; că probatoriile fiind admisibile și concludente, apelantul a cerut să-i fie admise aceste probatorii.

Având în vedere că intimatul Teodor C. Lipatti, în calitate de curator al falimentului Băncii Lazaris, a susținut că Banca Lazaris a fost declarată în stare de faliment în anul 1929; că în anul 1932, intervenind legea lichidării judiciare, Banca Lazaris a obținut beneficiul acestei legi; că legea lichidării judiciare fiind desființată în cursul anului 1932, Banca Lazaris a intrat în prevederile legii concordatului preventiv, fiind considerată ca admisă în principiu la concordat; că această stare a avut-o Banca în tot timpul anului 1933, concordatul fiind omologat la 24 Ianuarie 1934; că în situația aceasta apelantul nu poate susține că a putut încheia în Martie 1933, o tranzacție asupra cambiilor: că apelantul nu face dovada că pentru această cambie s'a obținut autorizație de tranzacție din partea dlui jude concordatar; că în consecință, apelantul neputând să justifice o posesie legitimă asupra cambiilor, probatoriile cerute sunt neconcludente, astfel că, pentru aceste considerente, intimatul a cerut respingerea lor.

Având în vedere că acestea fiind susținerile părților, urmează să examinăm chestiunea în drept.

Considerând că în cazul pierderii, sustragerii sau distrugerii unei cambii, legea cambială prin art. 89 și urm. a pus la dispoziția posesorului cambiei o procedură pentru anularea cambiei și înlocuirea ei printr-o ordonanță ce se substituie acestei cambii: că obținută această ordonanță, ea se publică în Monitorul Oficial, pentru ca detentorul cambiei să poată lua cunoștință de ea și astfel să poată face opoziție contra ei.

Considerând că prin opoziția sa oponentul nu poate să discute valabilitatea titlului; că valabilitatea titlului se poate discuta numai în instanța cambială sau cu ocazia opoziției la executare, când posesorul titlului, după obținerea ordonanței de anulare, pe baza acestei ordonanțe ar intenta o acțiune cambială sau ar investi ordonanța, după cum s'ar fi investit și cambia distrusă sau pierdută; că ceea ce poate să discute oponentul, este numai că el este posesor legitim al cambiei, și fiind justificată această posesie, cererea de anulare a cambiei nu mai poate avea loc.

Considerând că, comerciantul care a obținut admiterea în principiu a concordatului preventiv solicitat de acesta pe baza legii concordatului din 20 Octombrie 1932, nu putea să facă acte ce depășeau exercițiul normal al comerțului, decât cu autorizația judecătorului concordatar; că actele ce nu erau făcute în acest fel, nu erau opozabile creditorilor; că asemenea acte nu sunt opozabile nici judecătorului delegat în lichidarea falimentară sau curatorului în cazul unei Bănci, când în urmă debitorul trece în lichidare falimentară, din cauză că nu și-a putut îndeplini obligațiile sale din concordat.

Considerând că o tranzacție prin care debitorul primește pentru bilete la ordin în valoare de 200.000 lei, suma de lei 26.000, este un act ce depășește exercițiul normal al comerțului: că acest act nu putea să fie făcut decât numai cu autorizația judecătorului concordatar; că făcut fără autorizație, el nu este opozabil creditorilor

sau lichidatorului, când o Bancă în concordat a intrat în lichidare falimentară; că emitentul biletelor la ordin, când a făcut această plată, nu poate să susțină că este posesor legitim al biletului la ordin, când curatorul falimentar ar face cererea de anulare a cambiei negăsită în patrimoniul băncii, fiindcă emitentul nu justifică o posesie legitimă a biletului la ordin.

Având în vedere că în speța de față se constată că Banca A. Lazaris, declarată în stare de faliment în anul 1929, a beneficiat de legea lichidării judiciare, iar la desființarea acestei legi a trecut în concordat preventiv, fiindu-i admis în principiu concordatul, prin declarația Băncii că solicită concordatul; că în tot cursul anului 1933, Banca s'a găsit în faza concordatului preventiv admis în principiu — omologarea având loc în Ianuarie 1934; că în Februarie 1933, Banca s'a judecat la Curtea de Apel București, când prin Decizia Nr. 37/933, a Curții de Apel (S. IV-a) i s'a ridicat starea de faliment, pe considerația că Banca se găsea în concordat preventiv, astfel că aceasta nu mai putea să fie falită, dacă se găsea în concordat; că afirmația apelantului că a plătit în Martie 1933, unui prepus al Băncii suma de lei 26.000 pentru biletele în valoare de lei 200.000 și că această operație putea să fie făcută de Bancă, deoarece aceasta nu mai era în faliment, se găsește nefondată, fiindcă Banca în timpul acesta era în concordat preventiv admis în principiu, iar în timpul acesta, pentru tranzacțiile Băncii, după cum se constată din situația depusă la dosar, în totdeauna s'a obținut autorizația judecătorului concordatar; că din cele expuse se stabilește astfel că apelantul nu justifică o posesie legitimă a biletelor la ordin în valoare de lei 200.000; că în situația aceasta, probatoriile cerute sunt neconcludente și în consecință ele se resping.

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE (S. III-a.

Decizia Nr. 1875.

Președ. L. Ștefănescu, consilier.

Audiența dela 10 Octombrie 1938.

Transport. C. F. R. Acțiune de restituire de taxe încasate pe nedrept. Nu se stinge prin primirea mărfii de către destinatar. Art. 440 c. com. inaplicabil. Art. 64 și 86 din regulamentul de transport pe C. F. R.

Asupra recursului declarat de Regia Autonomă C. F. R. împotriva deciziunii Curții de Apel Galați s. II-a cu Nr. 16 din 1937, dată în proces cu Ilancu Stătescu:

Văzând motivul de casare astfel formulat:

Violarea și greșita interpretare a art. 440 c. com. Deoarece Curtea de Apel respinge punctul nostru de vedere relativ la plata portului și primirea fără nicio rezervă a mărfurilor transportate.

În adevăr, am ridicat înaintea Curții de Apel Galați chestiunea stingerei pretențiunilor intimatului I. Stătescu contra noastră pe baza art. 440 c. com. care prevede că plata portului și primirea fără nicio rezervă a lucrurilor transportate stinge orice acțiune în contra căraușului.

Argumentarea instanței de apel, cum că deși în speță se constată că reclamantul nu a făcut rezervă la primirea mărfurilor și chiar dacă ar fi făcut rezervă că se referă la întârzierile produse în executarea portului, iar nu la taxele încasate în plus de către C. F. R., socotim că este greșită căci rezerva cerută de art. 440 c. com. se referă la toate neajunsurile transportului cum și la restituirile de taxe, termenii legii fiind generici.

Socotim dar că numai prin violarea și greșita interpretare a art. 440 c. com. instanța de apel a putut respinge apelul nostru care era complet fondat din acest punct de vedere.

În orice caz Curtea nu motivează înlăturarea art. 440 alin. 1 c. com. aplicabil și restituirii taxelor așa cum am susținut.

Având în vedere că din menționata decizie atacată cu recursul de față rezultă că Curtea de Apel a respins apelul Regiei Autonome C. F. R. și în consecință a confirmat sentința Tribunalului Brăila s. II-a cu Nr. 115 din 1933, prin care numita apelantă a fost obligată a plăti reclamantului Iancu Stănescu suma de lei 17.664, din care lei 15.184 reprezentând suprataxa de 20% încasată în plus la un transport de lemne pe calea ferată în vagoane închise și lei 2.480 reprezentând transporturile Nr. 3 și Nr. 18 din acțiune cari nu s'au efectuat la timp;

Că, pentru a ajunge la această soluțiune, Curtea de Apel argumentează în cadrul motivului de apel dedus înaintea sa că suma de lei 15.184 constituind o taxă încasată pe nedrept de calea ferată la transporturile reclamantului, potrivit art. 440 c. com., urmează a-i fi restituită, chiar dacă primirea transportului în discuțiune s'a făcut fără nicio rezervă, deoarece în acest caz citatul text stinge numai acțiunile în contra cărașului derivând din întârzierile produse în executarea transportului, iar nu și acțiunile ce au de obiect restituirea de taxe încasate în plus;

Având în vedere că prin motivul reproduc mai sus recurenta se plânge de violarea și greșita interpretare a art. 440 c. com., nemotivare, săvârșite prin aceea că din moment ce marfa transportată a fost primită fără nicio rezervă, acțiunea de restituire a taxelor de transport percepute în plus trebuia să fie considerată stinsă de către Curtea de Apel, decăderea prevăzută de textul precitat având o aplicațiune generală și nu face nicio distincțiune între acțiunile derivând din neajusurile transportului și între acelea derivând din perceperea în plus a taxelor de transport;

Considerând că contractul de transport pe calea ferată este reglementat nu numai de dispozițiunile codului de comerț privind contractul de transport în genere, dar și de regulamentul de transport pe calea ferată întocmit de această instituțiune și pe temeiul căruia, ca o adeverată convențiune, se efectuează orice transport feroviar;

Că astfel, dacă art. 440 c. com. invocat de recurentă, precum și art. 86 din regulamentul de transport, dispun că plata portului și primirea, fără rezervă a lucrului transportat sting orice acțiune contra căilor ferate derivând din con-

tractul de transport, acel text din regulamentul de transport (punctul 15) combinat cu art. 64 din același regulament, exceptează dela această regulă acțiunile ce au de obiect restituirea de sume încasate prin aplicarea inexactă a tarifului sau prin calculări greșite de taxe, în cari cazuri acțiunea nu trebuie considerată stinsă prin primirea mărfii;

Că, acțiunea de restituire de taxe încasate în plus sau pe nedrept, deși se bazează tot pe contractul de transport, totuși art. 440 c. com. nu-i este aplicabil pentru că, după cum s'a arătat, regulamentul de transport prin art. 86 combinat cu art. 64 a derogat dela principiul consacrat prin alineatul întâi al aceluia text, lucru ce regulamentul de transport putea să-i facă, fără a contrazice dispozițiunile art. 441 c. com., din moment ce printr'o atare măsură se lărgesc drepturile expeditorului și destinatarului;

Că dar, față de cele ce preced, fără temei recurenta pretinde că, prin faptul primirii mărfii transportate fără rezervă, intimatul ar fi decăzut din dreptul de a mai introduce în contra cărașului acțiune pentru restituirea de taxe percepute în plus la acel transport; în consecință Curtea de Apel admitând o asemenea acțiune, a procedat în mod legal, deci motivul de casare este nefondat, iar recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

TRIBUNALUL IASI.

Sentința Nr. 305—939.

Președ. S. Casetti, preș.

Legea cametei din 1931. Art. 8 și 11. Principii. Legea pentru reglementarea și organizarea comerțului bancar. Art. 2, 33, 39 și 57. Refuzul creditorului de a restitui polițele achitate. Complectare cu mențiuni false. Abuz de încredere. Citarea debitorilor la adrese fictive. Fals și uzaj de fals. Delictul prevăzut de art. 78 din legea lichidării datoriiilor. Condițiuni.

I. Legiuitorul în scopul de a opri luarea de dobânzi exagerate care în multe cazuri duceau la secătuirea veniturilor debitorilor sau la scoaterea în vânzare a bunurilor, a venit cu legea contra cametei din 31 Martie 1931, care prin art. 8 sancționează cu închisoare și amendă pe creditorul care va primi sau va stipula prin însuși actul de împrumut, prin act separat, prin act deghizat sau prin orice alt mod, o dobândă convențională superioară celei fixate de lege. Potrivit art. 11 din lege sunt admisibile orice mijloace pentru a dovedi cuantumul dobânzilor deja plătite sau a celor ce s'au stipulat a fi plătite. Din același text mai rezultă că legea cametei deși este de ordine publică este totodată de interes privat, întrucât acțiunea penală se pune în mișcare numai după cererea părții vătămate, de unde rezultă că în sistemul legii cametei din 1931, acest delict nu poate fi urmărit nici din oficiu, nici pe bază de simplu denunț.

Înaintea dlui judecător de Instrucție au fost ascultați mai mulți informatori și martori, dintre cari unii s'au constituit parte civilă, alții au

declarat că au fost prejudiciați, în sfârșit alții au dat unele relații cu privire la delictul de camătă comis de inculpată. Declarația reclamantilor că au plătit procente uzurare nu poate fi luată în seamă, întrucât în calitatea lor de reclamanti trebuie să facă proba celor allegate, iar nu să se mărginească la simple afirmații. Declarațiunile informatorilor cari nu s'au constituit parte civilă, chiar dacă în fapt ar fi exacte nu pot duce la promovarea acțiunii publice întrucât, după cum se arată prin art. 11, era necesară plângerea lor prealabilă sau constituirea de parte civilă înaintea dlui judecător de instrucție conform art. 60 pr. penală. Dintre martorii ascultați, numai declarația lui Const. D. pare mai serioasă, dar și aceasta vorbește de procentele luate mai înainte de 1931, deci anterioare legii cametei.

III. Inculpata recunoaște că dă bani pe termen scurt începând dela 1 lună, pentru care încasează procente, iar din dovezile făcute se constată că numita face asemenea operații nu în mod izolat, ci aceasta fiind principala sa ocupațiune din care își poate scoate existența și probabil beneficii importante. Pentru garantarea plăților inculpata ia polițe în alimente date debitorilor săi pe care singură le completează cu data scadenței, le protestează sau le reînnoiește. Din numărul considerabil de dosare (75 la Judecătoria I Urbană și 88 la Judecătoria II-a Urbană) aparținând debitorilor inculpatei dați în judecată cambială, denotă cât de important este acest fel de comerț pe care îl exercită inculpata.

Potrivit art. 33 din legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă, operațiunile asupra sumelor de bani în numerar, asupra creditelor sau efectelor de comerț sunt considerate ca operațiuni de bancă, comerț care conform art. 2 din lege nu se poate exercita decât numai de societăți bancare, constituite în condițiunile legii de față. Deasemenea, conform art. 39, nimeni nu poate exercita în mod obișnuit, operațiuni pe termen scurt, nici din capitalul său și nici din capitalul altor persoane sau bănci, decât în condițiile legii bancare, iar sancțiunile acestei dispozițiuni sunt prevăzute de art. 57 din lege.

III. Faptul unui creditor de a deține o poliță cu intențiunea de a împărtași un folos în dauna reclamantilor constituie abuzul de încredere prevăzut și pedepsit de art. 322—323 cod penal vechiu, întrucât creditorul primind plata a devenit din acel moment depozitarul cambiei, având obligația de a restitui titlul (Jurisprudența Generală 1936, sp. 1322 cu nota dlui Profesor V. Dongoroz). În speță, reclamantii declară că au semnat polițele și au achitat direct inculpatei, sau prin casierii serviciilor la cari aparțin, însă niciunul din reclamanti nu prezintă o chitanță de plata datoriei, iar martorii ascultați dau unele relații cu totul vagi.

4. Se pune în sarcina inculpatei faptul că, pentru a obține anumite foloase, a luat polițe în alb pe care le-a completat cu alte date sau mențiuni decât cele convenite.

Orice completare cu mențiuni esențiale e presupusă erga omnes că e conformă cu voința

emitentului, iar cine afirmă contrariul are sarcina probei (Cambia, cecul de M. A. Dumitrescu pagina 23). Acest principiu îl găsim și în art. 12 din legea asupra cambiei și biletului la ordin din 1934, care arată că dacă o cambie necompletată la emitere a fost completată fără a se ține seamă de înțelegerea intervenită, neobservarea acestor înțelegeri nu va putea fi opusă posesorului, afară numai dacă acesta a dobândit cambia cu rea credință.

În speță, nu există nicio dovadă decât numai simpla afirmație a unei reclamante, fără a fi coroborată cu alte mărturii sau împrejurări de fapt.

5. Din cercetările făcute — de către dl judecător de instrucție — dosarele unde reclamantii figurează ca debitori se constată că mulți din aceștia fiind funcționari publici au fost citați la instituțiile de care depind, iar alții prin afișare la adrese greșite.

Intrucât majoritatea debitorilor sunt funcționari publici, se explică că inculpata prin avocatul său a dat adrese la serviciile lor, crezând că în acest mod procedura se va îndeplini mai sigur. Dacă însă reclamantii pretind că au fost în mod neregulat executați, aveau deschisă calea contestației la executare, prin care urmau să ceară și să obțină anularea urmăririi pentru greșită îndeplinire a procedurii. În ipoteza că procedura s'ar fi îndeplinit în mod fraudulos la adrese fictive, atunci faptul ar îndeplini elementele delictului de fals, prevăzut și pedepsit de art. 124 cod penal vechiu, comis de agentul care a instrumentat întrucât constată că adevăratele fapte mincinoase, iar acela comis de inculpată ar fi delictul de uzaj de fals prevăzut și pedepsit de art. 126 cod penal vechiu, fapt care nu se constată, la dosar fiind numai afirmația reclamantilor.

6. În dosarul 1759/935 al Judecătoriei II Urbane, privitor pe debitorul Sigismund Schwartz se găsește polița în valoare de 2500 lei, cu data emisiunii de 15 Mai 1932, deci ulterior legii de conversiune din 18 Decembrie 1932. Se susține că de fapt polița a fost dată în alb în anul 1930 și inculpata a completat-o cu data de 15 Mai pentru ca astfel debitorul să nu poate beneficia de conversiune.

Conform art. 78 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, posesorii de cambii în alb cari în scop de a face pe debitorii lor să nu beneficieze de efectele legii, vor completa în mod nesincer acele cambii, fie prin schimbarea scadenței, fie prin schimbarea datei emisiunii sau scadenței, se vor pedepsi cu închisoare dela unu la doi ani.

În speță, polița are data emisiunii la 15 Mai 1932 fără a se constata vreo ștersătură sau îndreptare care să constituie un indiciu serios de vinovăție a inculpatei, iar reclamantul susținând că de fapt este vorba de o datorie mai veche, face numai o simplă afirmație prin nimic dovedită.

Că astfel din cele expuse se constată că singurul fapt care se dovedește este contravenția la legea pentru reglementarea și organizarea comerțului bancar, iar în ce privește celelalte delicturi urmează a fi achitată din lipsă de dovezi.

Jurispr. procedurale.

CURTEA DE CASAȚIE SECȚIA III-a

Dec. Nr. 2333 din 29 Noemvrie 1938.

Preș. dlui C. Crăciunescu, Consilier.

Ardeal. Arbitraj. — Acte de compromis. Condițiuni de valabilitate.

Ardeal. Competență. — Excepțiune privind existența unei convențiuni pentru determinarea competenței. Când trebuie ridicată.

Ardeal. Apel. — Sistemul devolutiv al apelului. Existența acestui sistem sub imperiul legii procedurale ardelene. Dispozițiunea art. 518 pr. civ. ard. Valabilitate și sup imperiul legii accelerării judecăților.

Asupra recursului introdus de Fabrica de Cement „Putna“ Portland S. A. în contra deciziei Nr. C. II 909—50—936, din 6 Octombrie 1936, a Curții de Apel Brașov Secția II-a, dată în proces cu Firma Inginer D. Wildmann.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că Firma Ing. Wildmann a chemat în judecată pe pârâta Firma „Putna“ Portland S. A., pentru a fi obligată să-i plătească suma de lei 588.584, redusă în cursul procedurii la suma de lei 569.311, capital și accesorii.

Tribunalul Brașov, prin sentința Nr. C. I. 405—10—931 admitând excepțiunea dilatorie ridicată de pârâta în baza art. 180 pct. 4 combinat cu art. 29 proc. civ., stinge procesul.

În urma apelului declarat de reclamanta firmă, Curtea de Apel Brașov admitând apelul, prin decizia Nr. C. II. 690—932 a reformat sentința primei instanțe, trimitând cauza Tribunalului pentru o nouă judecare, iar Curtea de Casație, în urma recursului introus de firma pârâtă, respinge recursul ca inadmisibil.

Tribunalul Brașov, ca instanță de trimitere, prin sentința Nr. C. I. 405—42—931 din 26 Ianuarie 1936 admite acțiunea redusă a firmei reclamante, iar Curtea de Apel, în urma apelului introdus de firma pârâtă, admite în parte apelul și reformează sentința Tribunalului numai în ceea ce privește cheltuielile de judecată.

Având în vedere că, pentru a soluționa astfel, Curtea de Apel constatând din probele administrate, că litigiul nu este din acele prevăzute de art. 2 din legea pentru asigurarea plății lucrului efectuat, a respins excepțiunea dilatorie ridicată de apelantul-pârât în baza art. 180 pct. 3 proc. civ., a respins excepțiunea ridicată pe baza faptului că părțile au convenit să se supună unui juriu de arbitri, pentru că această excepțiune a mai fost respinsă odată de Curte; a respins cererea formulată de apelantul pârât, de a se aplica legile de procedură în vigoare în Bucovina, unde ar fi avut loc încheierea contractului, pentru motivul că ea nu a fost formulată nici înaintea primei instanțe și nici în motivele de apel, ci numai la ultima dezbateri, fără a se indica ce anume texte din procedură bucovineană cere a se aplica, și în sfârșit a respins cererea de a se numi un supra-expert în cauză, aceasta nefiind de natură a aduce vreo schimbare în soluțiunea cauzei. În ce privește cheltuielile de judecată acordate de prima instanță. Curtea a admis în parte apelul,

calculându-se pe baza tarifului minimal al avocaților în raport cu valoarea litigiului, iar în fond menține motivele și soluțiunea Tribunalului.

Având în vedere că, împotriva acestei soluțiuni Fabrica de Cement „Putna“ Portland S. A. a înaintat prezentul recurs.

Asupra I-ului și al III-lea motiv de recurs, prin care recurenta se plânge de exces de putere, omisiune esențială, nemotivare, greșita aplicare a art. 180 pct. 4 comb. cu art. 29 proc. civ. ard., violarea art. 321 c. com. buc. și art. 767 proc. civ. ard., deoarece Curtea de Apel înlătură pactul de compromis, care supunea orice litigiu derivat din contractul intervenit între părți, jurisdicțiunii arbitrajului, respingând incidentul ridicat în baza art. 180 pct. 4 proc. civ. ard. și comitând și o omisiune esențială, prin faptul că dacă consimțământul părților nu reiese din actul de compromis, el rezultă din împrejurarea că părțile prin contract au adoptat regulile prescripțiunii „Din“ în care clauza compromisorie e o regulă comună.

Considerând că potrivit dispozițiilor prevăzute de art. 767 proc. civ., compromisul, pentru a fi valabil, trebuie să înlăture următoarele două elemente esențiale: să fie făcute în scris și părțile să poată dispune liber de obiectul contractului.

Că din aceste condițiuni impuse de lege pentru existența contractului de compromis, rezultă că ambele părți contractante trebuie să-și fi dat consimțământul la încheierea actului, printr-o manifestare de voință concomitentă, rațiunea condițiilor cerute fiind, ca voința părților să rezulte neîndoelnic din actul scris, fără să fie însă nevoie de un act solemn sau autentic.

Având în vedere că în speță, Curtea de Apel constată în fapt, din dovezile administrate și anume scrisorile din 19 Octombrie, 23 Noemvrie și 1 Decembrie 1929, că părțile nu și-au manifestat o voință clară și concomitentă din care să rezulte o renunțare neîndoelnică a părților la jurisdicțiunea instanțelor ordinare.

Că această constatare de fapt a Curții de Apel nu poate fi luată în cercetare de această Înalță Curte, în lipsa unui motiv de recurs formulat pentru denaturarea acestor constatări.

Că manifestarea de voință concomitentă, dacă nu este cerută „ad solemnitatem“, este totuși necesar a fi scrisă și neîndoelnică, așa cum precizează expunerea de motive a textului din proc. civ. ard.

Că adoptarea de către părți a prescripțiilor „Din“ a fost făcută în vederea unei baze sigure la decontarea lucrărilor, iar nu în vederea stabilirii competenței care, în tot cazul, conform celor arătate, nu poate rezulta din simple deducțiuni.

Că deci meexistând o voință clară și concomitentă, urmează că, actul de compromis nu este valabil și deci fără violarea textelor de lege arătate și fără exces de putere, Curtea de Apel a înlăturat actul, respingând incidentul ridicat.

Având în vedere că prin I-a parte din al IV-lea motiv de recurs, recurenta se plânge de violarea art. 321 c. com. buc. din 1862, exces de putere și omisiune esențială, deoarece Curtea de Apel înlătură excepțiunea recurentei de a i se aplica, cu privire la stabilirea valabilității actului pentru determinarea competenței, legile bucovinene, deoarece, dintr-o anumită scrisoare ar reeși că locul înche-

ierii contractului ar fi la Cernăuți și potrivit căror legi (art. 321 c. com. buc.) actul de compromis e valabil și prin schimb de scrisori.

Considerând că această excepțiune, dacă a existat o convențiune valabilă făcută prin scrisori și privitoare la determinarea competenței de judecată a litigiului, nu este de ordine publică și prin urmare nu putea fi ridicată valabil decât „in limine litis”, potrivit dispozițiilor art. 180 proc. civ. ard.

Că ea privea consimțământul părților referitor la aplicarea unor norme de procedură, a soluționării unui conflict de legi interprovincial, în care consimțământul părților reglementa procedura de urmat și care nu poate fi ridicat după intrarea în fondul procesului.

Având în vedere că din actele dosarului se constată că această aplicațiune a textelor din legea bucovineană a fost cerută de recurenta numai oral și la ultima ședință a Curții de Apel.

Că deci bine Curtea de Apel și fără a comite un exces de putere sau omisiune esențială, nu a luat în considerare cererea astfel formulată și deci și acest motiv de recurs e neîntemeiat și a trebuit să fie respins.

Având în vedere că prin partea II-a a celui de al IV-lea motiv de recurs, recurenta se plânge că, prin exces de putere Curtea de Apel i-a respins cererea pentru facerea unei expertize suplimentare.

Considerând că aprecierea probelor și a necesității admiterii lor, este la suverana apreciere a instanțelor de fond, care sub rezerva motivării, sunt libere a admite sau respinge o probă cerută și socotită neconcludentă.

Că în speță Curtea de Apel a motivat soluțiunea sa de respingere a expertizei suplimentare cerute și astfel nu a comis un exces de putere.

Având în vedere că recurenta a mai înaintat un motiv suplimentar de recurs, prin care se plânge de violarea art. 336 proc. civ. și art. 69 legea accelerării judecăților, deoarece Curtea de Apel prin deciziunea sa din 24 Mai 1932 a reformat sentința Tribunalului Brașov, trimițând greșit dosarul la prima instanță pentru o nouă judecare.

Având în vedere că acest motiv suplimentar de recurs fiind de ordine publică, deși înaintat după trecerea termenului prevăzut de art. 33 din legea Curții de Casație, a trebuit luat în considerare.

Considerând că în adevăr, potrivit dispozițiilor prevăzute de art. 60 din legea accelerării judecăților, toate dispozițiunile contrarii acestei legi, din procedurile în vigoare pe întreg teritoriul țării, au fost abrogate.

Considerând însă că, dispozițiunile privitoare la sistemul apelului devolutiv nu a fost introdus în Ardeal de legea accelerării judecăților, prin extinderea dispozițiilor art. 335 proc. civ. rom., deoarece acest sistem era existent în Ardeal și consacrat de art. 489 proc. civ. ard.

Că în afară de această dispozițiune, art. 518 proc. civ. ard. prevede că, dacă sentința atacată a hotărât numai asupra excepțiunii prohibitive a părătului, ori a declarat stins procesul în baza unei împrejurări prohibitive ce urmează să fie luată în considerare din oficiu, instanța de apel prin sentința sa, dacă este necesară desbaterea mai departe a cauzei, o va remite primei instanțe pentru desbatere și aducere de sentință.

Că această prevedere nu este contrară dispozițiilor prevăzute de lege accelerării judecăților și deci nu este abrogată prin art. 60 din această lege.

Având în veder că, prin decizia din 24 Mai 1932, Curtea de Apel reformând sentința Tribunalului Brașov Nr. C. I. 405—10—931 și prin care prima instanță admisesse excepțiunea dilatorie ridicată de pârâta în baza art. 180 pct. 4 combinat cu art. 29 proc. civ. ard., stingând procesul, a trimis cauza Tribunalului spre o nouă judecare, a procedat potrivit dispozițiilor art. 518 proc. civ. ard., text încă în vigoare, și astfel nu a violat dispozițiunile art. 335 proc. civ. neaplicabil în Ardeal și nici dispozițiunile art. 60 din legea accelerării judecăților.

Că astfel fiind, recursul este în întregime neîntemeiat și a trebuit respins.

CURTEA DE CASAȚIE SECȚIA III-A

Decizia Nr. 1843 din 4 Octombri 1938.

Preș. dlui D. G. Lupu, Președinte.

Autoritate de lucru judecat. — Apel. Semnare în numele apelantului de o persoană neautorizată în acest scop. Citarea apelantului în mod regulat. Neprezentare. Soluționarea apelului. Introducerea unui nou apel. Opunerea principiului autorității lucrului judecat. Admisibilitate.

Asupra recursului făcut de Alexandru Pegulescu contra deciziei Nr. 19 din 1936 a Curții de Apel Craiova S. I. dată în proces cu Societatea „Cooperativă orașenească „Solidaritatea“.

Având în vedere decizia supusă recursului, din care se constată că Alexandru Pegulescu făcând apel în contra sentinței Tribunalului Mehedinți S. I, cu Nr. 58 din 12 Octombrie 1933, prin care fusese obligat la plata sumei de lei 371.507, pentru lipsurile găsite în gestiunea Cooperativei întimate pe timpul când ocupase postul de director al Cooperativei, Curtea de Apel, prin decizia supusă recursului de față, a respins ca inadmisibil acest apel.

Având în vedere că pentru a da această soluție, Curtea de fond constată și motivează că recurentul a mai făcut contra aceleiași sentințe a Tribunalului Mehedinți un alt apel care a fost perimat că deși s'a stabilit că acest prim apel n'a fost semnat de recurent, ci de un frate al lui, totuși de îndată ce recurentul a știut de existența aceluși apel, prin faptul că a fost citat să se prezinte în fața instanței de apel pentru desbaterea lui, hotărîrea de perimare rămasă definitivă îi este opozabilă și el nu mai poate introduce un nou apel în contra aceleiași sentințe, fiindcă se opune la aceasta principul autorității lucrului judecat.

În contra acestei decizii, Alexandru Pegulescu a făcut recurs.

Având în vedere că prin motivul de casare recurenta susține că deși instanța de fond, din expertiza efectuată, constată că primul apel n'a fost semnat de el și prin urmare nu-i aparține recurentului, totuși afirmă fără nici o bază legală că el trebuia să se prezinte în fața instanței unde fusese citat în cererea de perimare, pentru a-și susține interesele sale, ori asemenea obligație de a se prezenta într-o cauză care nu este a lui, nu este justificată de nici o dispoziție legală sau principiu de drept și instanța de fond obligându-l la aceasta, a

săvârșit un exces de putere și în același timp nu a motivat soluția dată, fiindcă se contrazice în argumentarea ce o face, atunci când afirmă că apelul nu era al recurentului și totuși găsește că trebuia să se prezinte la desbateri, contrazicere care echivalează cu o nemotivare, că în fine Curtea de fond, susține recurentul, a interpretat greșit și art. 1201 c. civ., atunci când, deși constată că prima cerere de apel a fost făcută de altă persoană, respinge pe cea de a doua făcută de recurent, pe motiv de violare a autorității lucrului judecat, ori pentru a exista autoritate de lucru judecat conform textului citat, trebuia ca cererea să fi fost făcută de aceeași persoană.

Considerând că în virtutea puterii ce legea o acordă lucrului judecat, o parte nu poate uza de două ori de aceeași cale de atac contra unei hotărâri, că prin aplicația acestui principiu partea litigantă care fiind citată în mod regulat la desbateri unui apel, făcut în numele lui chiar de o persoană neautorizată în acest scop, nu se prezintă la desbateri să-și apere interesele sale și lasă ca acest apel să primească o soluție, nu mai poate să introducă un nou apel în contra aceleiași hotărâri, fiindcă soluția primului apel s'a dat în mod contradictoriu cu el și deci hotărârea aceasta îi este opozabilă și își produce efectele față de el, între cari și acel efect rezultat din principiul autorității lucrului judecat.

Considerând că în speță din decizia supusă recursului se constată că recurentul deși citat la judecarea cererii de perimare făcută de intimată, prin care se cerea să se constate de perimat un prim apel, făcut în numele lui, nu se prezintă la desbateri și lasă ca apelul să fie perimat și ulterior introduce personal un nou apel în contra aceleiași sentințe a Tribunalului Mehedinți, că astfel fiind, conform principiilor arătate mai sus, acest al doilea apel introdus de recurent trebuie privit ca inadmisibil, violând principiul autorității lucrului judecat, și Curtea de fond argumentând în același sens și respingând ca inadmisibil apelul recurentului, a făcut o bună aplicație a legii și n'a săvârșit nici una din greșelile ce i se impută de recurent prin prezentul recurs, care astfel trebuie privit ca nefondat și respins ca atare.

Jurisprudențe penale

CURTEA DE CASAȚIE S. II-a.

Dec. Nr. 4467/38.

Preș. Strelicescu, cons.

Grațiere. — Renunțarea la o cale de atac nu poate fi decât pură și simplă.

Intimatul declarând opoziție în contra sentinței penale Nr. 186/935 a Tribunalului Soroca, prin care fusese condamnat la 1000 lei amendă pentru faptul de înșelăciune prevăzut și pedepsit de art. 332, 333 c. p., la termenul de 23 Iunie 1935 fixat pentru judecarea acestei opoziții, a declarat că o retrage spre a beneficia de I. D. R. de grațiere din 8 Iunie 1935, declarațiune în care tribunalul prin sentința penală No. 3099/935 a luat act și a dispus încheierea dosarului cu

această mențiune că retragerea opoziției a fost făcută spre a beneficia de grațiere.

Parchetul Tribunalului Soroca constatând că delictul de excocherie imputat intimatului, este exceptat dela grațierea acordată prin I. D. R. din 8 Iunie 1935, a emis în executarea sentinței No. 186/935 a acelui tribunal, mandatul de arestare No. 1067/935.

Intimatul făcând contestație la executarea acestui mandat pe motiv că actul său de retragere a opoziției este viciat ca fiind făcut din eroare, deoarece numai în credința că beneficiază de grațiere a retras opoziția, Tribunalul prin sentința No. 4040/935 respinge contestația pe considerațiunea că eroarea de drept nu poate fi invocată când este vorba de o regulă de ordine publică.

Făcând apel în contra acestei sentințe, Curtea de Apel Chișinău, constatând că intimatul n'a făcut declarația de retragere a opoziției decât cu condiția expresă de a beneficia de grațiere, iar Tribunalul a închis dosarul menționând această retragere condiționată, prin decizia supusă recursului reformează sentința apelată și anulează mandatul de arestare restituind dosarul tribunalului pentru judecarea opoziției.

Pentru a decide astfel, instanța de fond motivează că consimțământul intimatului fiind viciat printr-o eroare de drept, această eroare duce la anularea actului juridic, astfel că retragerea opoziției este nulă și neavenită.

Prin acest motiv de casare recurentul susține că instanța de fond numai printr'un exces de putere și violarea principiului autorității lucrului judecat a putut ajunge la această soluție deoarece retragerea unei căi de atac este definitivă din momentul în care se produce și nu poate fi condiționată de realizarea unui fapt chiar dacă are la bază un act de voință viciată.

Renunțarea la o cale de atac deja exercitată conform procedurii penale nu poate fi decât pură și simplă și din acest punct de vedere, motivele pentru care partea socotește necesar să renunțe la o asemenea cale de atac sunt inoperante.

Faptul că instanța de apel în mod inutil, după ce a luat act de retragerea opoziției, a adăugat cuvintele: „spre a beneficia de grațiere“ nu poate să schimbe situațiunea juridică creată părții prin renunțarea la calea de atac.

În atari condițiuni greșit Curtea de Apel a decis că declarațiunea de retragere fiind condiționată, hotărârea de condamnare, nu ar fi fost din această cauză susceptibilă de executare, astfel că motivul de casare fiind întemeiat, decizia recurată urmează a fi casată fără trimitere.

CURTEA DE CASAȚIE S. II-a.

Dec. Nr. 4304/938.

Președ. Mosgos, preș.

Interdicție corecțională. — Pedepsă suplimentară. Când se pronunță în cazul delictelor. Divergență. Dacă pedeapsa pronunțată prin aplicarea art. 157 c. pen. Carol II este mai mică de 6 luni închisoare nu este posibilă condamnarea

și la interdicție corecțională. Art. 25 c. pen. Carol II.

Curtea în complectul de divergență prevăzut de art. 15 din legea sa organică, a luat în cercetare chestiunea de a se ști dacă într-o infracțiune sancționată cu pedeapsa corecțională și interdicție corecțională, această din urmă pedeapsă — interdicțiunea corecțională — poate fi redusă sau înlăturată prin aplicarea art. 157 cod penal. Cestiunea dedusă, în judecata acestui complet, prin încheierea Nr. 4310 din 6 Mai 1938, dată în recursul făcut de Parchetul General al Curții de Apel Constanța în contra deciziei Nr. 430/937 a aceleiași Curți.

Prin deciziunea atacată cu recurs, care se constată că A. C. și alții inculpați majori și adolescenți, fiind trimiși prin rechizitoriul Nr. 356/937 al Parchetului Tribunalului Durostor, — în judecata aceluiași Tribunal, pentru faptele prevăzute și pedepsite de art. 253, 254 și 255 c. p., cu aplicațiunea art. 144 cod penal pentru inculpați adolescenți, Tribunalul Durostor, a condamnat — prin sentința Nr. 176/937 — pe inculpații majori la câte un an închisoare corecțională și 2 ani interdicție corecțională, iar pe adolescenți i-a condamnat la câte 3 luni închisoare corecțională.

Această sentință fiind atacată cu apel de inculpați, Curtea de Apel Constanța, prin deciziunea Nr. 430/937 adoptând faptele și calificarea stabilite de Tribunal, a menținut vinovăția inculpaților, constatând în favoarea lor circumstanțe atenuante, a redus pedeapsa închisorii corecționale la câte una lună, înlăturând astfel interdicțiunea corecțională aplicată de prima instanță inculpaților majori.

Impotriva acestei decizii, Parchetul General al Curții de fond, face recurs și prin unicul motiv de casare format susține că instanța de fond a violat art. 25 cod. penal, 157 aceeași cod, când înlătură interdicțiunea corecțională, întrucât, pretinde recurentul, faptul imputat inculpaților fiind sancționat prin art. 255 cod penal cu închisoare corecțională și interdicțiune corecțională, Curtea de fond nu putea aplicând, art. 157, să înlătore interdicțiunea corecțională.

Art. 25 cod penal, enumerând pedepsele complementare ce pot fi pronunțate pe lângă pedepsele privative de libertate, împotriva infractorului vinovat de crimă sau delict, prevede în primul său alineat că aplicarea acestor pedepse este facultativă în cazurile în cari textul de lege care sancționează faptul nu prevede o astfel de pedeapsă și, dimpotrivă, este obligatorie în cazul când, pe lângă pedeapsa privativă de libertate textul respectiv impune și aplicarea pedepsei complementare; iar, prin alineatul ultim — referindu-se la două din pedepsele complementare: degradatiunea civilă și interdicțiunea corecțională — dispune că instanța nu poate pronunța aceste pedepse, în cazul când pedeapsa privativă de libertate nu depășește șase luni.

Față de aceste din urmă dispozițiuni, fără a se distinge între cele două situațiuni, adică fără a distinge între cazul când aplicarea pedepsei privative de libertate este lăsată la latitudinea judecătorului de fond și acela în care apli-

cația acestor pedepse este obligatorie, datorită faptului că textul aplicat prevede și această pedeapsă, rezultă că interdicțiunea corecțională — ca pedeapsă complementară, pentru delict — nu poate fi pronunțată de instanță în oricare din aceste cazuri, dacă pedeapsa privativă de libertate aplicată inculpaților de instanță nu depășește șase luni.

Că astfel fiind în speță, deși faptul pus în sarcina inculpaților — ultraj cu voință — este sancționat prin art. 255 cu închisoare corecțională dela 1—2 ani, și dar din acest punct de vedere, aplicațiunea pedepsei complementare este în principiu obligatorie, totuși, întrucât pedeapsa privativă de libertate pronunțată de Curtea de fond prin aplicarea art. 157 cod penal este de numai una lună închisoare corecțională, urmează a vedea că, în această situațiune și potrivit dispozițiunii art. 25 alin. ultim, aplicarea interdicțiunii corecționale, nu era posibilă și cu această împrejurare este suficientă să susțină soluțiunea adoptată de Curtea de fond în privința înlăturării interdicțiunii corecționale din pedeapsă, examinarea cestiunei în divergență dacă interdicțiunea corecțională poate fi redusă sau înlăturată prin aplicarea art. 157 cod penal, devine inutilă, iar motivul de casare și prin consecință recursul au a fi privit nefondat și respins.

CURTEA DE CASAȚIE S. II-a.

Dec. 2069/938.

Președ. Mosgos, preș.

LEGE MAI FAVORABILĂ. — Circumstanțe atenuante. Modificarea art. 157 c. p. Reg. Carol II prin legea din 24 Septembrie 1938. Dacă dispozițiile acestei modificări pot fi socotite „lege mai favorabilă“ și se poate face motiv de casare când pedeapsa dată este în limitele textului modificator. Divergența. Soluție afirmativă. Art. 474 p. II pct. 8 p. pen. Regele Carol II.

Asupra cestiunei în divergență: dacă dispozițiunile art. 157 c. p. Carol II, modificat prin legea din 24 Septembrie 1938, care autoriză o mai largă reducere a pedepsei decât vechiul art. 157, pot fi socotite mai favorabile, în sensul art. 474 p. II pct. 8 p. p. și dacă îndreptătesc un motiv de casare, chiar atunci când pedeapsa dată e în limitele permise de textul modificator.

Din decizia atacată cu recurs, se constată că I. C. fiind condamnat prin sentința corecțională No. 1885/937 a Tribunalului Vlașca S. II, să suferă 2 ani închisoare corecțională pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 140 c. p. vechi, cu aplicația art. 60 din același cod, a făcut apel; că, Curtea de Apel București Secția I, admitând în parte apelul făcut de inculpat, prin deciziunea No. 1139 din 13 Aprilie 1938, reduce condamnatiunea la 1 an închisoare corecțională, aplicând art. 157 din c. p. Carol II.

Atacând cu recurs această deciziune, Inalta Curte prin decizia No. 5367 din 4 Noembrie 1938, respinge ca nefondat motivul I de casare, iar cu privire la motivul II constată că s'a ivit divergență asupra cestiunei mai sus expusă.

Prin motivul II de casare rămas în diver-

gență și formulat: nulitățile din art. 474 p. II pct. 8 p. p. recurentul susține că, înainte de judecarea recursului, intervenind legea pentru modificarea codului penal, publicată în Monitorul Oficial No. 222 din 24 Septembrie 1938, care a modificat art. 157 c. p., în sensul că pentru pedeapsa corecțională cari au un maximum mai mare de 5 ani, pedeapsa se poate cobori, prin aplicarea circumstanțelor atenuante, până la 3 luni, nulitatea din art. 474 p. II pct. 8 p. p. își găsește aplicațiunea în cauză, deoarece noua lege modificatoare dând posibilitatea aplicării unei pedepse mai reduse, apare ca mai favorabilă inculpatului.

Art. 3 din noul cod penal Carol II, prevede — ca derogare dela principiul neretroactivității legilor penale înscris în art. 1 din aceleași cod — că, dacă după săvârșirea infracțiunii și înainte de condamnarea infractorului printr-o hotărâre definitivă, intervenie o lege sau mai multe legi succesive, se aplică legea ale cărei dispozițiuni sunt mai favorabile infractorului.

Ca o consecință a introducerii acestei excepțiuni, prin art. 474 p. II pct. 8 p. penală se vede că hotărârile penale sunt supuse casării și în cazul când mai înainte de a se fi judecat recursul, a intervenit o lege mai favorabilă inculpatului.

Crearea acestei excepțiuni impusă de ideea de a nu se lăsa să fie condamnat un infractor la o pedapsă socotită de legiuitor excesivă sau inutilă, urmează că, în determinarea legii mai favorabile, au a fi cercetate dispozițiunile legilor ce s'au succedat dela comiterea faptului până la condamnarea definitivă, pentru a nu se aplica decât legea cea mai blândă.

Ca deci, întrucât în speță, faptul de delapidare pus în sarcina recurentului a fost comis anterior anului 1937, sub imperiul codului penal din 1 Maiu 1865, azi abrogat; iar judecarea în primă instanță și în apel, au avut loc în 1938, după intrarea în vigoare a codului penal Carol II din 18 Martie 1936 și că, după pronunțarea deciziei Curței de Apel, a intervenit legea din 24 Septembrie 1938, pentru modificarea codului penal Carol II, care pe lângă alte dispozițiuni, modifică și art. 157, atribuind circumstanțelor atenuante un mai larg efect — pentru determinarea legii mai favorabile urmează a fi examinate dispozițiunile art. 60 c. p. vechi, ale art. 157 din codul penal Carol II din 18 Martie 1936 și ale art. 157 din legea din 24 Septembrie 1938 pentru modificarea codului penal Carol II, ce s'au succedat dela comiterea faptului până astăzi.

Art. 60 c. p. vechi, în vigoare la data comiterii faptului delapidării (și judecării lui de prima instanță, prescrie că, dacă se constată circumstanțe atenuante, pedeapsa pentru delict sancționat de lege cu maximum închisoarei corecționale, conform ar. 8 din acelaș cod este de 5 ani), poate fi micșorată de judecători, fără a putea fi redusă sub un an.

Art. 157 din codul penal Carol II din 18 Martie 1936, în vigoare la data judecării cauzei în apel, prescrie sub pct. 2 lit. b, că în materie corecțională, când maximum pedepsei pre-

văzută de lege este de 5 ani sau mai mare, pedeapsa nu mai poate fi coroborată sub un an închisoare afară de cazul când minimum special al acelei pedepse ar fi mai mic de un an.

Art. 157 din legea din 24 Septembrie 1938, pentru modificarea codului penal Carol II, intervenită după pronunțarea deciziei de către Curtea de Apel, prescrie că, în cazurile de mai sus, pedeapsa nu poate fi scosborită sub 3 luni închisoare, afară de cazul când minimum special al acelei pedepse, ar fi mai mic de 3 luni.

Din examinarea comparată a dispozițiunilor acestor texte, rezultă că, sub raportul pedepsei ce inculpatul poate primi prin efectul circumstanțelor atenuante recunoscute în delictul al căror maximum de pedeapsă este de 5 ani închisoare corecțională sau mai mare, dispozițiunile art. 157 din legea din 24 Septembrie 1938, au a fi socotite mai favorabile pentru recurent, decât cele ale art. 60 c. p. vechi și ale art. 157 din codul penal Carol II dela 18 Martie 1936, deoarece, pe când, prin aplicarea acestor două din urmă texte, potrivit dispozițiunilor de mai sus, pedeapsa în delictul de delapidare — așa cum era caracterizat de lege la data săvârșirii infracțiunii prevăzut și pedepsit de art. 140 c. p. cu maximum închisoarei corecționale (5 ani), nu poate fi redusă sub un an, art. 157 al legii din 24 Septembrie 1938, autoriză coborârea pedepsei, în acest delict, până la 3 luni.

Față cu această constatare și întrucât legea din 24 Septembrie 1938, intervenind după judecarea cauzei în apel, Curtea de fond nu a putut avea în vedere la aplicarea pedepsei și dispozițiunile art. 157 modificat, — judecătorii fondului cari recunoscuseră existența circumstanțelor atenuante erau mărginiți la aplicarea unei pedepse de minimum de un an la care s'au oprit în speță — urmează dar că decizia prin care recurentul este condamnat, cu aplicarea circumstanțelor atenuante, în delictul de delapidare de bani publici prevăzut de art. 140 cod penal vechi la un an închisoare corecțională — așa cum s'a arătat — este locul a fi casată în baza nulității de fond din art. 474 p. II pct. 8 p. p., cu trimiterea la aceeași instanță, pentru a se pronunța din nou numai asupra aplicării pedepsei în raport cu dispozițiunile art. 157 din legea din 24 Septembrie 1938, pentru modificarea codului penal de vreme ce prin respingerea primului motiv de casare, deciziunea condamnatore, în partea privitoare la culpabilitate, a căpătat autoritatea de lucru definitiv judecat.

Jurisprudențe la alte legi

CURTEA DE CASAȚIE S. III-a.

Dec. Nr. 2470—38.

Preș. D. G. Lupu preș.

Situațiune specială reglementată de legile XXXV din 1874 și VII din 1886. Asimilare cu magistrații. Inamovibilitate. Independență din serviciu pentru

necunoașterea limbii oficiale a Statului. Nu se poate face decât cu avizul comisiunii disciplinare.

Șt. C., notar public în Satu Mare, fiind supus unui examen de limba română în fața unei comisiuni ad-hoc și constatându-se de această comisiune că nu cunoaște în mod suficient limba Statului, a fost îndepărtat din serviciu de către Ministerul de Justiție prin deciziunea nr. 17899 din 20 Febr. 1936.

Această deciziune a fost atacată cu acțiune în contencios de către numitul notar, iar Curtea de Apel din Oradea s. II-a, prin decizia sa nr. 447 din 1937, a respins acțiunea ca nefondată.

Impotriva soluțiunei Curții de Apel, Șt. C. a declarat recurs.

Această Secțiune a Inaltei Curți, prin jurnalul din 11 Mai 1938, dat în complectul său obișnuit, cercetând motivele de recurs de mai sus, constată că s'a ivit divergență de opinii asupra chestiunii de a se ști, dacă pentru îndepărtarea din serviciu a unui notar public, pentru necunoașterea limbii oficiale a Statului, este nevoie sau nu de avizul comisiunii disciplinare.

Situațiunea de drept a notarilor publici din Ardeal este reglementată de legea lor specială XXXV din 1874, modificată și complectată prin legea VII din 1886.

Aceste legi recunosc notarilor publici situațiunea de funcționar inamovibil, asimilându-i în această privință cu magistrații.

Pentru garantarea acestei inamovibilități s'au prevăzut de legiuitor anumite formalități, fără îndeplinirea cărora îndepărtarea din funcțiune a unui nota public este socotită ca ilegală.

Art. 33 al legii XXXV din 1874, prin alin. a, b, c, d, e și f, prevede cazurile când încetează funcția de notar public și printre aceste cazuri în alin. e se spune precis că este și acela când notarul public a fost destituit în baza unei hotărâri disciplinare.

Din cuprinsul alin. e al art. 33 din legea XXXV din 1874 rezultă cu evidență că îndepărtarea din funcțiune a unui notar public, pentru orice motiv care ar intra în cadrul acestui aliniat, se face numai pe baza avizului comisiunii disciplinare.

Acest aliniat al art. 33 vorbind în mod generic de îndepărtarea din serviciu a unui notar public în baza unei hotărâri disciplinare și neprevăzând în mod expres care sunt aceste cazuri de îndepărtare din serviciu, înseamnă că în acest aliniat legiuitorul a înțeles — și era firesc, căci astfel garanta inamovibilitatea lor, — să înglobeze orice cazuri de îndepărtări din funcțiune neprevăzute expres prin vreun text de lege; de sigur între aceste cazuri intră și cazurile de îndepărtare din funcțiune pentru necunoașterea limbii române, ele nefiind prevăzute expres în niciun alt text de lege.

Că acesta este înțelesul art. 33 alin. e din legea sus citată mai rezultă și din referatul cu care Ministerul de Justiție a însoțit decretul-lege Nr. 1221 din 10 Martie 1938, pentru modificarea în parte a art. 33 din legea notarilor publici Nr. XXXV din 1874, referat prin care se spune că modificarea acestei legi a fost motivată de faptul că notarii publici din Ardeal, fiind guvernați de o lege specială

încă în vigoare (XXXV din 1874) nu pot fi îndepărtați din funcție decât cu avizul comisiunii de disciplină sau numai în cazurile prevăzute de art. 33 din legea XXXV din 1874.

La lumina principiilor de drept expuse mai sus, urmează a se decide că, sub imperiul dispozițiilor legii notarilor publici din Ardeal XXXV din 1874 și ale legii VII din 1886, îndepărtarea din funcțiune a unui notar public pentru necunoașterea limbii oficiale a Statului, adică a limbii române, nu poate avea loc decât pe baza avizului comisiunii disciplinare.

Intru cât, în speță, Curtea de Apel a decis contrariu, prin aceasta a violat textele de legi arătate mai sus și deci motivele de casare în această privință fiind fondate, recursul cată a fi admis, a se casa decizia nr. 447 din 1937, iar în fond, tot pentru considerațiunile expuse mai sus, a se admite acțiunea în contencios introdusă de Șt. C. contra deciziei Ministerului de Justiție nr. 17899 din 1936, a se declara ca ilegală această deciziune și a se invita Ministerul de Justiție să reintegreze pe numitul reclamant în funcțiunea avută (Cas. III, dec. nr. 2470 din 14 Decembrie 1938. Admis recursul făcut de Ștefan Csengeri după divergență prin av. Vermeulen și Kiss în proces cu Ministerul Justiției prin av. Ulise Vasilescu. Preș. d-lui D. G. Lupu, președinte). J

NOTĂ: Vezi legea de suspendare a inamovibilității. Publicată în M. Of. Nr. 115 din 1939, care dă interpretare contrarie.

CURTEA DE CASAȚIE S. I.

Dec. No. 2954—1938.

Preș. D. Cihodaru preș.

Decizie dată de comisia de apel după legea din 1924 pentru constatarea naționalității române. Cererea de revizuire sub legea din 1938. Se judecă de Curtea de Apel respectivă. Inadmisibilitatea cererilor de revizuire în această materie.

Cerere făcută de recurentă pentru revizuirea unei deciziuni dată de Comisia de apel Chișinău pentru constatarea naționalității române, după legea din 1924.

Curtea de Apel, sesizată cu judecarea ei, s'a desezisat pe considerațiunea că conform art. 33 din decretul-lege din 22 Ianuarie 1938, este competente să judece numai apelurile rămase nejudicate, nu și celelalte cereri.

Recurs în baza art. 27 alin. II din legea Curții de Casație. Admitere.

Curtea de Apel fiind sesizată cu cererea de revizuire era obligată să o soluționeze, fie judecând-o în fond, fie declinandu-și competența cu indicarea instanței competente, iar nu să se deseziseze pur și simplu, după cum greșit a procedat, așa că mativul de recurs fiind întemeiat, jurnalul atacat urmează

să fie casat și fiind vorba de aplicarea legii la fapte constante să se evoce fondul.

Legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române institue o procedură specială pentru judecarea cauzelor de naționalitate bazată pe art. 56 pt. II din lege, prevăzând prin art. 64 și 65 dezvoltate prin regulament că asemenea cauze se examinează în primă instanță de autoritatea comunală unde se pretinde domiciliul administrativ, cu apel la Comisiunea de Apel respectivă și cu recurs la Curtea de Casație.

În afară de căile de atac acordate de legea specială a naționalității române nu se poate face uz de alte căi prevăzute de procedura dreptului comun, cum este cererea de revizuire.

Singura cale pe care o mai poate urma cineva pentru dobândirea naționalității române, atunci când a epuizat fără succes procedura specială arătată mai sus, este, conform art. 67 din lege, calea naturalizării reglementată prin art. 7 și urm.

CURTEA DE CASAȚIE S. I.

Dec. No. 3156—38.

Preș. D. Cihodariu preș.

Debitor proprietar al unei case de locuit, muncitor manual de pământ. Beneficiază de legea din 1934, fără a i se cere alte condiții.

Potrivit dispozițiilor art. 1 pct. A alin. b din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Apilie 1934, beneficiază de avantajile legii acei debitori cetățeni români, proprietari anterior datei de 18 Decembrie 1931 de case de locuit, orice ar fi situația lor, dacă sunt muncitori manuali de pământ.

După cum rezultă din textul art. I, punctul A alin. b categoria debitorilor care îndeplinesc condițiile prescrise de acest text beneficiază de avantajile legii fără a li se mai cere să facă dovada

și a altor condițiuni cum se cere debitorilor prevăzuți de alin. a de sub același punct să îndeplinească pe lângă condițiile acolo prevăzute și pe acelea suplimentare prescrise de punctul B, condițiuni suplimentare care consistă, fie în cerința locuirei într-o comună rurală, fie în existența unei așezări proporționale pe care trebuie să o aibă ocupația și veniturile lor agricole, față de alte ocupații și venituri pe care eventual le-ar mai avea.

Așa dar, în concepțiunea legiuitorului, debitorul cetățean român, proprietar al unei case de locuit, dacă este muncitor manual de pământ, are numai prin aceasta un titlu suficient pentru a merita avantajile legii, textul dispozițiilor citate adăogând chiar „oricare ar fi situația lor“, adăos ce învederează că sub raportul celorlalte condițiuni suplimentare cerute pentru debitorii de sub alin. a punctul A legiuitorul nu s'a mai preocupat dacă ele sunt ori nu îndeplinite.

De aci rezultă că faptul că un debitor muncitor manual de pământ aflat în situația prevăzută de alin. b sub pct. A ar mai avea totodată și o altă îndeletnicire oșebită, nu poate avea de efect să-i ridice dreptul la avantajile legii, din moment ce legiuitorul pe lângă condițiunea calității de muncitor manual de pământ, nu a prevăzut și condițiunea exclusivității acestei calități, ci dimpotrivă a prevăzut în un mod general, oricare ar fi situația acestor debitori.

Însă este evident că în ipoteza în care îndeletnicirea oșebită pe care ar mai avea-o debitorul, prin întinderea ei mare și prin absorbirea aproape integrală a mijloacelor sale de muncă, ar fi de natură să pună îndeletnicirea de muncitor manual de pământ în o situațieune cu totul neînsemnată și secundară, în atare caz activitatea totală a debitorului nu mai putând primi calificarea de muncitor manual de pământ, accesul lui la beneficiile legii în baza alin. b de sub punctul A nu mai este posibil.